

ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל המועצה המדעית

התמחות בכירורגיית פה ולסתות

תכנית ההתמחות

סילבוס

אפריל 2022

תכנית לימודים להתמחות (סילבוס) - כירורגיית פה ולסתות

הטקסט כתוב בלשון זכר אך פונה לכל המגדרים

<p align="center">משך ההתמחות הוא חמש שנים, מהן :</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 וחצי שנים בכירורגיית פה ולסתות • 6 חודשים בכירורגיה כללית או בכירורגיה אורתופדית • 3 חודשים במחלקה לכירורגיה פלסטית או במחלקת אף אוזן וגרון • 3 חודשים במחלקת הרדמה כללית וטיפול נמרץ • 3 חודשים במחלקה לפתולוגיה כללית או פתולוגיה אורלית • 3 חודשים במקצוע בחירה <p>נוסף על הנ"ל, על מתמחה בכירורגיית פה ולסתות לעמוד בדרישות שלהלן, כתנאי לזכאותו לגשת לבחינות ההתמחות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • עליו להגיש למועצה המדעית תעודה על סיום קורס להחייאה מתקדמת (ATLS) • עליו לבצע עבודת מחקר קליני כאמור בתקנה 33 (א'2) אלא אם כן נתקיימו בו הוראות תקנה 33 (א'1 או 3) מתוך תקנות בדבר אישור תואר מומחה ובחינות 	<p align="center">משך ההתמחות</p>
<p>מטרת ההתמחות: ההתמחות נועדה להכשיר רופאים מומחים באבחנה ובטיפול רפואי וכירורגי במחלות ובמצבים פתולוגיים בחלל הפה, הפנים והלסתות ובאזורים הסמוכים.</p> <p align="center"><u>הידע הנדרש</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ידע יסודי באיבחון ובטיפול במחלות הכירורגיות בחלל הפה, הפנים והלסתות בדגש על מצבים טראומטיים, התפתחותיים, גידוליים וזיהומיים. 2. הכרה ויישום של טכניקות כירורגיות מרפאתיות ומיומנויות כירורגיות בחדר הניתוח. 3. הכרת עקרונות הבדיקה והטיפול הרפואי לפני ניתוח ואחריו. 4. ידע מבוסס הלכה למעשה באנטומיה ובפתולוגיה של מערכת הלעיסה, כולל שיטות הבדיקה הקליניות והמעבדתיות השונות. 5. בקיאות באבחון ובפענוח תצלומים רנטגניים ואמצעי הדמיה נוספים (כגון CT, MRI) של מצבים פתולוגיים ברקמות הרכות והקשות של הפה, הפנים והלסתות. 6. ידע בסיסי בפתולוגיה אורלית והשלכותיה הקליניות על כירורגיית הפה הפנים והלסתות. 7. בקיאות בטכניקות האלחוש המקומי והאזורי וידע בסיסי ביסודות ובשיטות הסדציה, ההרדמה הכללית, ההחייאה והטיפול הנמרץ. 8. ידע בסיסי במחלות סיסטמיות שלהן ביטוי באזור חלל הפה, הפנים והלסתות או השלכות לגבי הטיפול הכירורגי בחולה. 9. ידע בסיסי באבחנה פיזיקלית וכן הכרה של מצבי חרום רפואיים ודרכי הטיפול בהם. 10. ידע, הבנה ותפקוד במסגרת העבודה השוטפת במחלקה לרפואה דחופה. 11. לימוד שיטות מחקר והוראה בתחומי ההתמחות השונים. 12. חוק, משפט ואתיקה רפואית. 	<p align="center">מטרת ההתמחות והידע הנדרש</p>

דרכי הלימוד	דרכי הלימוד
<p>1. כירורגיה של הפה, הפנים והלסתות - המתמחה יעבוד במחלקה ובמרפאה המסונפת אליה. הוא יקבל את החולים, יבצע אנמנזה, בדיקה קלינית ובדיקות עזר, יבנה אבחנה מבדלת, יקבע את האבחנה הסופית ואת ההוראות לטיפול, ישתתף בניתוחים הגדולים, ויבצע בהדרכת הממונים עליו את הניתוחים על פי שלב ההתמחות שלו:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בשנה הראשונה יבצע המתמחה את כל סוגי הניתוחים האינטרה-אורליים. - בשנה השנייה יבצע המתמחה את כל שיטות הרדוקציה והקיבוע בטרומטולוגיה של עצמות הפנים והלסתות. - בשנים השלישית והרביעית יבצע המתמחה ניתוחים אלקטיביים, בתחומי האורתוגנטיה והאונקולוגיה. - בשנה האחרונה להתמחותו יעבוד המתמחה במרפאה, במחלקה ובחדר הניתוח באופן עצמאי, ולפי הוראות מנהל המחלקה ידריך את המתמחים הצעירים ממנו. 	
<p>2. כירורגיה כללית - המתמחה ירכוש את הידע הדרוש בטיפול הרפואי לפני ניתוח ואחריו; ישתתף כעוזר בחדר הניתוח, ילמד טכניקות כירורגיות בסיסיות וטיפול ברקמות, וכן ילמד לאבחן ולטפל במצבי חירום רפואיים.</p>	
<p>3. הרדמה וטיפול נמרץ - המתמחה ילמד את יסודות הסדציה, ההרדמה הכללית ושיטותיה, לרבות ביצוע של החייאה בסיסית ומתקדמת. הוא ילמד את נושא מאזן הנוזלים והאלקטרוליטים, וכן את הנושא של תפקודים פיזיולוגיים שונים במצבים נורמליים ופתולוגיים. יושם דגש על לימוד ביצוע הערכה קלינית והכנת חולים לקראת ניתוח.</p>	
<p>4. כירורגיה פלסטית - המתמחה ילמד לתכנן ולבצע חתכים וכריתות בעור, מתלים ומטליות עור וכן סוגים שונים של שתלי רקמה רכה.</p>	
<p>5. אא"ג - המתמחה ילמד לבדוק אוזניים, גרון ואף בעזרת הציוד המתאים. הוא יכיר את ההפרעות השכיחות בשמיעה ובדיבור וכן מצבים פתולוגיים שונים בצוואר, וילמד לבצע טרכיאוסטומיה.</p>	
<p>6. פתולוגיה אורלית - המתמחה יכיר את הבעייתיות שבאבחון סוגי הנגעים בחלל הפה, הפנים והלסתות ויתעמק במיוחד באבחנה היסטופתולוגית של גידולים ושל נגעים אחרים באזור הפה, הפנים והלסתות.</p>	
<u>דרישות אקדמיות ומקצועיות</u>	
<p>1. בתקופת עבודתו במחלקה לכירורגיה פה ולסתות על המתמחה להשתתף בצורה פעילה בביצוע מחקר קליני ולהביאו לפרסום בספרות המקצועית העולמית.</p>	
<p>2. בתקופת התמחותו על המתמחה להשתתף באופן פעיל בפעילות מדעית מחלקתית, בין-מחלקתית וארצית.</p>	
<p>3. כתנאי מוקדם לבחינת המומחיות, על המתמחה להגיש למועצה המדעית את פנקס ההתמחות שלו, שיש לכלול אישורים על ביצוע הרוטציות וכן רשימה מאושרת של הניתוחים אשר אותם ביצע בפועל במהלך התמחותו (ראה רשימת ניתוחים בהמשך) ומסמכים נוספים.</p>	

רשימת הניתוחים למילוי הדרישות המינימליות של המתמחים לקבלת תואר מומחה בכירורגיית פה ולסתות

כירורגייה אוראלית קטנה

150	עקירות כירורגיות של שיניים כלואות
20	ניקוז מורסות בחלל הפה
20	ניקוז מורסות בגישה אקסטרה אוראלית
10	אפיקואקטומיה ושיחזור רטרוגרדי
40	ביופסיה של רקמות רכות בסכין ובלייזר
15	חשיפות שיניים כלואות למשיכה אורתודונטית
40 (לפחות 20 מקרים)	השתלות שיניים
10	עיבוי רכס אלואולרי (סביב ל 1-2 שתלים)
10	הרמת סינוס פתוחה
10	הרמת סינוס סגורה
10	סגירת פיסטולה אורו-אנטרלית (בכל הגישות)

טראומטולוגיה

15	טראומה דנטו-אלוואולרית
30	פציעות של רקמות רכות בחלל הפה ובפנים
20	רדוקציה סגורה של שברים בלסתות IMF

רדוקציה פתוחה של שברי פנים

10	מנדיבולה
10	Midface
5	NOE + פרונטלי
10	ארובה + זיגומה

אורתוגנטיה

10	לסת תחתונה
10	לסת עליונה שלמה
5	סנטר
5	SARPE
4	טיפול כירורגי בשסעים + השתלת עצם אוטוגנית

כירורגייה פרה פרוטטית

5	וסטיבולופלסטיקה (כל השיטות ביחד)
10	השתלת עצם אוטוגנית / תחליפי עצם – לסגמנטים חסרים נרחבים

גידולים שפירים וציסטות בלסתות

10 בכל לסת	כריתות גידולים שפירים
15 בכל לסת (לפני או אחרי דה-קומפרסיה)	כריתות ציסטות בלסתות
10	שחזור לאחר הכריתה (עצם אלוגנית / אוטוגנית) כולל קצירת עצם מהאגן

<p style="text-align: center;"><u>כירורגייה של בלוטות רוק גדולות</u></p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center;">4</td> <td style="text-align: right;">כריתה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">אנדוסקופיה</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><u>כירורגייה של מפרקי הלסת</u></p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center;">10</td> <td style="text-align: right;">שטיפות מפרק</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">ארתרוסקופיה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: right;">קונדילקטומיה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: right;">רדוקציה פתוחה של שברי קונדילים</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><u>גידולים ממאירים וכירוגיה ראש צוואר</u></p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">כריתה של גידולים ממאירים ראש צוואר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">שחזורים לאחר כריתות של גידולים ממאירים ראש צוואר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">ביתור צווארי</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">ביופסיות צוואר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: right;">טרכיאוסטומיה</td> </tr> </table>	4	כריתה	5	אנדוסקופיה	10	שטיפות מפרק	5	ארתרוסקופיה	3	קונדילקטומיה	3	רדוקציה פתוחה של שברי קונדילים	5	כריתה של גידולים ממאירים ראש צוואר	5	שחזורים לאחר כריתות של גידולים ממאירים ראש צוואר	5	ביתור צווארי	5	ביופסיות צוואר	5	טרכיאוסטומיה	
4	כריתה																						
5	אנדוסקופיה																						
10	שטיפות מפרק																						
5	ארתרוסקופיה																						
3	קונדילקטומיה																						
3	רדוקציה פתוחה של שברי קונדילים																						
5	כריתה של גידולים ממאירים ראש צוואר																						
5	שחזורים לאחר כריתות של גידולים ממאירים ראש צוואר																						
5	ביתור צווארי																						
5	ביופסיות צוואר																						
5	טרכיאוסטומיה																						
<p style="text-align: center;">- 8 שעות עבודה בימי העבודה על פי הנחיות משרד הבריאות</p> <p style="text-align: center;">- תורנויות מיון ומחלקה</p> <p style="text-align: center;">- הכנת סמינריונים, הצגות מקרים והכנת דיונים לישיבות מחלקה וישיבות בין מחלקתיות בנושאים השונים של ההתמחות</p> <p style="text-align: center;">- לימוד עצמי בשעות הפנאי</p>	חלוקת שעות הלימוד																						
<p>1. המתמחה יוכל לגשת לשלב א' של בחינות ההתמחות לאחר שהייה של שנתיים לפחות במחלקת האם.</p> <p>2. המתמחה יוכל לגשת לשלב ב' של בחינות ההתמחות רק אם עבר בהצלחה את הבחינה בכתב, והחל מהשנה האחרונה להתמחותו.</p> <p>3. הבחינות יתקיימו בדרך כלל פעם אחת בשנה.</p>	נהלי בחינת המומחיות																						
<p>בחינת ההתמחות תחולק לשני חלקים - בחינה בכתב ובחינה בעל פה. שלב א' - בחינה בכתב (ראה נספחים א' - ב'). ציון המעבר הוא 70 לפחות.</p> <p>שלב ב' - בחינה בעל פה, המושתתת על החלק המעשי בכירורגייה. בזמן הבחינה בעל פה יוצגו לנבחן מקרים ועליו יהיה לתאר בדיקה קלינית, הדמיית ומעבדתית של החולה, לבנות אבחנה מבדלת, להגיע לאבחנה ולהציג תכנית טיפול וגישות טיפול.</p>	מבנה הבחינה																						
<p>הוועדה המקצועית מפרסמת מעת לעת רשימת ספרות חובה לבחינה. רשימת הספרות כוללת:</p> <p>1. רשימת ספרות קלסית (ספרים ומאמרים).</p> <p>2. רשימה של עיתונים מקצועיים מובילים בתחום. המתמחה יצטרך להכיר את כל המאמרים שהופיעו בעיתונים אלה בחמש השנים האחרונות, עד שישה חודשים לפני מועד הבחינה.</p> <p>רשימת ספרות החובה תעודכן מפעם לפעם על-ידי הוועדה המקצועית והרשימה המעודכנת תימצא באתר האינטרנט של הר"ש, שכתובתו ida.org.il, תחת הכותרת: המועצה המדעית</p>	ספרות חובה																						